

Εργα Αχελώου «εναντίον» έργων Πηνειού

Του Κώστα Γκούμα

Τις τελευταίες εβδομάδες εξελίχθηκε ένας διάλογος για τα υδατικά ζητήματα της Θεσσαλίας, με κορυφαίο γεγονός την παρουσία του Πρωθυπουργού στο Αναπτυξιακό Συνέδριο. Όλοι οι υπουργοί-ομιλητές τοποθετήθηκαν αυστηρά εντός του γενικού πλαισίου που καθόρισε από πριν το Υπουργείο Περιβάλλοντος, χωρίς οι φορείς της περιοχής να έχουν πρακτικά δυνατότητα ουσιαστικού αντίλογου. Όλοι μαζί – υπουργοί, βουλευτές, τοπικά στελέχη – με ομιλίες και συνεντεύξεις διαμόρφωσαν ένα πλέγμα προστασίας εξορκίζοντας την δυνατότητα μεταφοράς και ενίσχυσης του υδατικού ελλείμματος από τα νερά του Άνω Αχελώου. **Ειδικά ο κ. Σ. Φάμελλος, που είχε το γενικό πρόσταγμα, είχε φροντίσει με ειδική επιστολή (από 14/7) να απαγορεύσει ρητά στους ανεξάρτητους μελετητές του Σχεδίου Διαχείρισης να συμπεριλάβουν στα σενάρια που θα εκπονούν οποιαδήποτε συνεισφορά από τον Αχελώο.** Επρόκειτο για μια αντιδοντολογική ενέργεια που φυσικά επέκριναν οι Θεσσαλοί εκπρόσωποι (Περιφερειάρχης, Πρόεδρος της ΕΠΕΔ κ.α.).

Έτσι φθάσαμε στην εξής αντιφατική πραγματικότητα: παρά το επείγον του προβλήματος η αποκατάσταση της οικολογικής ανάταξης στα ποτάμια συστήματα και στους υπόγειους υδροφορείς παραπέμπεται στο απώτερο μέλλον. Επίσης, οι γενικότερες περί «εκτροπής Αχελώου» έθεσαν πλήρως εκτός ατζέντας Συνεδρίου την προοπτική ολοκλήρωσης και αξιοποίησης των ημιτελών έργων Συκιάς και σήραγγας μεταφοράς. Και εάν ο Πρωθυπουργός δεν έκανε κατά την ομιλία του στο κλείσιμο του Συνεδρίου μια αναφορά στη Συκιά, θα νόμιζε κανείς ότι τα έργα αυτά για την κυβέρνηση δεν υπάρχουν!

Στον διάλογο αυτής της περιόδου διακρίναμε επίσης μια τάση κάποιοι να αντιπαράθετουν τα έργα της λεκάνης Πηνειού με εκείνα του Αχελώου, όχι μόνο ως προς τα τεχνικά-οικονομικά τους χαρακτηριστικά (όγκος ταμίευσης, κόστος κατασκευής

κ.λπ.) αλλά κυρίως σχετικά με την ιστορία των έργων αυτών.

Ενδεικτικά παραθέτουμε ισχυρισμό της βουλευτή κας Βράντζα (Ελευθερία 10/11): «Καταλήξαμε έτσι, 33 χρόνια μετά την απόφαση για υλοποίηση (εννοεί των έργων εκτροπής)....ούτε εκτροπή να έχουμε, αλλά ούτε και κανένα άλλο έργο, το οποίο θα συνέβαλε στη λύση του αρδευτικού προβλήματος της Θεσσαλίας....».

Όμως, για την μη ολοκλήρωση των έργων, ευθύνες δεν έχουν μόνο εκείνοι που δεν ολοκλήρωσαν ένα πρόγραμμα έργων που θα θωράκιζε τη Θεσσαλία από τους κινδύνους αλλά, με έναν «αποθετικό» τρόπο, και εκείνοι που το μόνο που έκαναν όλα αυτά τα χρόνια ήταν, με μηδενιστικού τύπου ρητορικές, να δημιουργούν μίσος για τα έργα Αχελώου, να παρεμβάλλουν εμπόδια στην ολοκλήρωσή τους (προσφυγές κ.λπ.), να διαχέουν συγχύσεις για τη σημασία και τη χρησιμότητα των έργων, να αντιπαράτιθενται λυσσαλέα στην παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Και μετά από όλες αυτές τις επιθέσεις κατά των έργων Αχελώου και αφού προ τριμήνου η Κυβέρνηση αδειοδότησε το ένα από αυτά (Μεσοχώρα, που έως πρόσφατα ζητούσαν την κατεδάφιση της), εμφανίζονται πλέον «δικαιωμένοι» ότι δήθεν ο Αχελώος ευθύνεται που δεν έγιναν έργα στη λ. Πηνειού!

Η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Συνοπτικά, με την ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ (1981) και κυρίως λόγω των επιδοτήσεων στα αγροτικά προϊόντα, η ζή-

τηση για νερό άρδευσης εκτινάχθηκε. Δυστυχώς η Θεσσαλία δεν ήταν έτοιμη να ανταποκριθεί στη ζήτηση αυτή, εφόσον δεν υπήρξαν νέες υποδομές ούτε στη λεκάνη Αχελώου (υπήρχε μόνο ο ταμιευτήρας Ν. Πλαστήρα), ούτε στη λ. Πηνειού. Έτσι η κατάσταση οδηγήθηκε στην απότομη ανάπτυξη γεωτρήσεων, ενώ η δημιουργία ταμιευτήρων επιφανειακών υδάτων ακολουθούσε με καθυστέρηση.

Με άλλα λόγια το παράλληλο πρόγραμμα δημιουργίας υποδομών ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ Θεσσαλικές λεκάνες (Αχελώου και Πηνειού), που διαμορφώθηκε αμέσως μετά τον πόλεμο, εξελίχθηκε με μεγάλες καθυστερήσεις, χωρίς σωστό προγραμματισμό και κυρίως χωρίς να ακολουθεί την εξέλιξη των αναγκών στην άρδευση.

Παρόλα αυτά, το πρόγραμμα αυτό ως κατεύθυνση είναι και σήμερα επιβεβλημένο να υλοποιηθεί και αποτελεί ψευδοδilemma εάν πρέπει πρώτα να γίνουν τα περιφερειακά έργα εντός λεκάνης Πηνειού και μετά (!) η Συκιά. Δυστυχώς, η γνωστή «εμμονή» κατά της Συκιάς και των έργων Άνω Αχελώου, δεν επιτρέπει σε ορισμένους να σκεφθούν το πολύ απλό, ότι δηλαδή ΟΛΕΣ οι ταμιεύσεις είναι πολύτιμες για την κάλυψη των οικολογικών αναγκών αλλά και για τις αρδεύσεις ενώ οι προτεραιότητες προώθησής τους καθορίζονται αποκλειστικά από την ωριμότητα του κάθε τεχνικού έργου.

Χαρακτηριστικό για το πώς αντιλαμβάνονται τα θέματα αυτά στον κυβερνητικό χώρο είναι το σχετικό δημοσίευμα της «Αυγής» (16/10, Λ. Σταυρογιάννη), όπου

στο «δια ταύτα» η αρθρογράφος με ενθουσιασμό συμπεραίνει ότι «...την οριστική ακύρωση του σχεδίου εκτροπής (Αχελώου) θα σηματοδοτήσει η μη ολοκλήρωση του ημιτελούς γιγαντιαίου φράγματος Συκιάς ... και το σφράγισμα της σήραγγας....» (οι υπογραμμίσεις δικές μας).

Και από δω, εις επίρρωση των παρατηρήσεων μας για τις μεγάλες συγχύσεις που υπάρχουν στον συγκεκριμένο πολιτικό χώρο, ανακύπτουν δύο (τουλάχιστον) ερωτήματα:

i) Τι σημαίνει «μη ολοκλήρωση» της Συκιάς; Πρόκειται μήπως για ανοιχτή διαφοροποίηση της ΑΥΓΗΣ από τον κ. Πρωθυπουργό που ανακοίνωσε δημόσια στον Ελληνικό λαό ότι «θα σκεφθούμε την υλοποίηση του υδροηλεκτρικού έργου της Συκιάς», η αντίστοιχα υπουργών και βουλευτών που δηλώνουν ότι η Συκιά θα ολοκληρωθεί; Θα επισημάνουμε ότι η «μη ολοκλήρωση» σημαίνει «κατεδάφιση» και τέτοιες απίστευτες ελαφρότητες δύσκολα «μαζεύονται» στη συνέχεια χωρίς μεγάλο πολιτικό κόστος (η υπόθεση Μεσοχώρας που υποτίθεται ότι θα κατεδαφίζαν είναι πρόσφατη και απολύτως διδακτική)!

ii) Εάν υποθέσουμε ότι πολιτικά επιλέγουν (;) την μη ολοκλήρωση των έργων, γιατί ο κ. Δραγασάκης επισκέφθηκε τα έργα; Μήπως για να κάνει πραγματογνωμοσύνη για τον τρόπο κατεδάφισης; Και γιατί ο κ. Σπύρτζης ετοιμάζεται να υπογράψει σχετική ΣΑΕ ύψους 15 εκατ. ευρώ για να συντηρηθούν τα έργα, εφόσον η απόφαση (ποιανού άραγε;) είναι η «μη ολοκλήρωση»;

Επιτέλους ας συνεννοηθούν. Και για να βγούνε πιο εύκολα από το πέλαγος των συγχύσεων, προτείνουμε να πάνε το θέμα στη Βουλή με το ερώτημα της ολοκλήρωσης ή της κατεδάφισης των έργων. Άλλωστε τα έργα αυτά υλοποιήθηκαν με αποφάσεις της Βουλής. Να λοιπόν μια ευκαιρία να αποδείξουν στην πράξη αφενός τις δημοκρατικές τους ευαισθησίες (που εμείς δεν αμφισβητούμε), αφετέρου την αίσθηση της ευθύνης και τον σεβασμό που οφείλουν να έχουν ως κυβέρνηση στις αναξιολογήτες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν με χρήματα του Ελληνικού λαού. Δεν υπάρχουν πλέον άλλα περιθώρια να συνεχίσουν το κρυφτούλι πίσω από την εντελώς διάφανη κουρτίνα «κατά της εκτροπής Αχελώου».